

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπί τῆς προτάσεως Νόμου «περὶ κυριότητος τῶν κειμένων εἰς τὴν Ἐπτανήσον δασικῶν ἐκτάσεων».

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων

Ἀπὸ τὴν Ἱστορικῶν εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὰς νήσους τοῦ Ἰονίου Πελάγους (Ἐπτανήσος) ἐπὶ Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Μανουὴλ Κομνηνοῦ (1143/1180) εἶχεν εἰσχυθεῖ, ἀρχικῶς εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ ἀργότερον εἰς τὰς ἄλλας νήσους, τὸ Φεουδαρχικὸν σύστημα. Κατὰ τὸ σύστημα ἐκεῖνο ἐκάστη νῆσος εἶχε διαιρεθεῖ εἰς διάφορον ἀριθμὸν τιμαρίων ἅτινα ἐδόθησαν εἰς τὴν ἰθύνουσαν τότε τάξιν, τῶν Εὐγενῶν καὶ στρατιωτικῶν, εἰς ἀνταμοιβὴν προσφερθειῶν ὑπ' αὐτῶν ὑπηρεσιῶν.

Ὁ τιμαριούχος ἦτο ὁ ἰδιοκτήτης τῶν εἰς τὸ τιμᾶριον ἀνηκουσῶν γεωγραφικῶς γαιῶν. Τοῦτον θνήσκοντα διεδέχετο εἰς τὰ καθόλου δικαιώματα ἐπὶ τοῦ τιμαρίου ὁ πρωτότοκος υἱὸς του, εἰς περιπτώσιν δὲ ἀτεκνίας τὸ τιμᾶριον περιήρχετο εἰς τοὺς πλησιεστέρους κατὰ ρίζας κληρονόμους καὶ εἰς περιπτώσιν ἐλλείψεως τοιούτων, τὸ τιμᾶριον περιήρχετο εἰς τὴν Πολιτείαν, ἡ ὁποία παρεχώρει τοῦτο εἰς τὸν συγκεντροῦντα τὰ περισσότερα προσόντα Εὐγενῆ.

Ἐκτὸς τῶν ἰδιωτικῶν τιμαρίων, διεμορφώθησαν, κυρίως κατόπιν δωρεῶν, καὶ ἐκκλησιαστικὰ τιμᾶρια ἅτινα ἔκτοτε καὶ μέχρι σήμερον ἀνήκουν εἰς τὰς Ἐκκλησίας.

Ὅταν ἀργότερον αἱ νῆσοι τῆς Ἐπτανήσου περιήλθον ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἑνετῶν (ἡ Κέρκυρα τὸ 1386, ἡ Ζάκυνθος τὸ 1462, ἡ Κεφαλληνία τὸ 1500, ἡ Λευκάς τὸ 1684) ἤτις διήρκεσε ἐπὶ τέσσαρας καὶ πλεον αἰῶνας (1386-1797), ἡ Ἑνετικὴ Δημοκρατία διὰ τοῦ ἐκπροσώπου αὐτῆς Στρατηγῶ Μιάνη (Ἰούλιος 1386) ἐβεβαίωσε τοὺς Κερκυραίους Τιμαριούχους ὅτι θὰ σεβασθῆ τὰ προνόμια καὶ τὰ δικαιώματά των ἐπὶ τῶν τιμαρίων των ἐκδοθέντος περὶ τούτων τοῦ ἀπὸ 8 Ἰανουαρίου 1387 χρυσοβούλου. Τοῦτο ἐγένετο ἀργότερον καὶ διὰ τὰς ἄλλας νήσους. (Βλ. Παναγῆ Γαλαξία ἡ Ἱστορία τῆς Κερκύρας τόμος Β' σελίς 179-200).

Ἡ καλλιέργεια τῶν εἰς τὰ τιμᾶρια περιλαμβανομένων γαιῶν ἐγένετο ἀρχικῶς ὑπὸ δούλων καὶ ἀργότερον ὑπὸ κολλήγων ὅτινες ἐκμεταλλεῦόμενοι ταύτας κατὰ τὸν προορισμὸν των, προσέφερον εἰς τοὺς Τιμαριούχους ποσοστὸν τῶν καρπῶν ὡς σίτον, ὄλνον, ἔλαιον, ζῶα κ.λπ. ἢ ἀκόμη καὶ χρήματα.

Μὲ τὴν πάροδον ὁμοῦ τοῦ χρόνου αἱ εἰς τὰ τιμᾶρια ἀνηκουσαι παντὸς εἶδους γαῖαι περιήλθον κατὰ κυριότητα εἰς τοὺς καλλιεργητὰς αὐτῶν εἶτε διὰ πωλήσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν τιμαριούχων εἶτε διὰ καταργήσεως τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων τῶν τιμαριούχων διὰ νόμων ὡς τῶν ΣΜΔ/1867, ΣΞΗ/1868, ΒΣΙΓ/1894 καὶ ἄλλων νεωτέρων.

Ἐκτὸς ὁμοῦ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω διαμορφωθείσης ἰδιοκτησίας εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, ἀπαντᾶται εἰς αὐτάς καὶ ἡ ἐπιχώριος δικαιοδοτικὴ περιουσία, ἣτις, ὡς Νομικὸν Πρόσωπον, ἐνήργησε διαφόρους πράξεις τόσον πρὸ τῆς ἐνώσεως ὅσον καὶ μετὰ τὴν ἐνωσιν τῆς Ἐπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ὡς τὸ τῆς μεταβιβάσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐπὶ τῶν δασῶν Αἴνου καὶ Ρουδίου εἰς τὸ Ἀδελφῶτον τῶν Φυανθρωπικῶν Καταστημάτων Κεφαλληνίας (Νόμοι ΨΙ/1878 καὶ ΑΦΚΖ/1887) καὶ τὸ τῆς ἀναγνώσεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 42/12.12.1847 πράξεώς της ὡς ἰδιοκτητοῦ τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ δάσους «Ἀκροπόρι Φωκᾶς». Ἐπίσης ἡ Ἐπιχώριος Περιουσία ἐμφανίζεται μὲ τοὺς νόμους ΡΝ/1866 (ἄρθρον 11) δι' οὗ προβλέπεται ἡ κατὰ Δήμους διανομὴ τῆς Ἐπιχωρίου Περιουσίας, ΑΦΙ/1887 περὶ διανομῆς τῆς ἐν Κερκύρᾳ Ἐπιχωρίου Περιουσίας, ΑΦΔ/1887, περὶ συμβιβαστικῆς ρυθμίσεως τῆς διαφορᾶς μετὰ τῶν ἐν Κερκύρᾳ Δήμων, τοῦ Δήμου Κερκύρας καὶ τῆς Ἐπιχωρίου Περιουσίας καὶ ἄλλους. (Ι. Στεργιοπούλου τ. Δ/ντοῦ Ὑπ. Γεωργίας Δασικαὶ-Ἀγροτικαὶ-Παραλιακαὶ ἐκτάσεις ἐκδ. 1973 σελίς 75).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω, σαφῶς συνάγεται ὅτι αἱ εἰς τὰς Ἰονίους νήσους παντὸς εἶδους γαῖαι, ἀνήκον καὶ ἀνήκουν κατὰ κυριότητα ἀναμφισβητήτως ἐπὶ σειράν αἰώνων εἰς φυσικὰ καὶ

Νομικὰ Πρόσωπα τῆς δυνάμει τῆς συνθήκης τοῦ ἔτους 1815 τῶν Παρισίων ἰδρυθέντος ἀνεξαρτήτου Κράτους τῆς «Ἠνωμένης Πολιτείας τῶν Ἰονίων Νήσων». Τὰ δικαιώματα τῆς ἰδιοκτησίας των ἐσεβάσθησαν καὶ ἐπροστάτευσαν τόσον οἱ Ἑνετοὶ ἐπὶ τέσσαρες καὶ πλεον αἰῶνας ὅσον καὶ αἱ προστάτιδες δυνάμεις Ρωσία, Γαλλία καὶ Μ. Βρετανία ὡς καὶ ἡ Κυβέρνησις (Γερουσία) τοῦ Κράτους τῶν Ἰονίων Νήσων μέχρι τῆς ἐνώσεώς του μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Καὶ πράγματι ἀπὸ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος δυνάμει τῆς ἀπὸ 29 Μαρτίου 1864 Συνθήκης τοῦ Λονδίνου μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ Μεγ. Βρετανίας, αἰτινες πρότερον ἀπετέλουν δυνάμει τῆς ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1815 Συνθήκης τῶν Παρισίων ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον Κράτος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἠνωμένη Πολιτεία τῶν Ἰονίων Νήσων» τελῶν ὑπὸ Βρετανικὴν προστασίαν, μέχρι τοῦ ἔτους 1967 οὐδέποτε ἠμφισβητήθη ἡ ἰδιοκτησία τῶν δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων τῆς Ἐπτανήσου.

Ἐξ ἐτέρου τὸ Ν. Διάταγμα τῆς 17/29.11.1836 «περὶ ἰδιωτικῶν δασῶν» ἐφ' οὗ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον στηρίζει τὰ δικαιώματά του ἐπὶ τῶν δασῶν, δὲν δύναται νὰ ἔχη ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν δασῶν τῆς Ἐπτανήσου λόγω τῆς περιχλεισθείσης ἐφαρμογῆς του ἐντὸς προθεσμίας (Σ.Ε. 920/1937 Ζαχ. Συμπλ. Νόμοι 1935-1952 τόμος 1ος σελ. 222 παρ. 10) ἀλλὰ καὶ διότι διὰ τοῦ διατάγματος ἐκείνου, καθωρίσθησαν τὰ δικαιώματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὡς καὶ ὁ τρόπος ἀναγνώσεως παρ' αὐτοῦ τῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν ἐπὶ τῶν δασῶν, τῶν περιοχῶν ἐκείνων τῆς Ἑλλάδος ποῦ ἐτέλουν ὑπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν καὶ ποῦ οἱ πολῖται εἶχον τίτλους ἐκδεδομένους κατὰ τοὺς νομίμους τύπους ἀπὸ τὰς ἀρμοδίας τουρκικὰς Ἀρχάς. Ἡ Ἐπτανήσος ὡς γνωστὸν οὐδέποτε περιήλθεν ὑπὸ Τουρκικὸν ζυγόν.

Ὅταν δὲ ἀνεπιτρέπτως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐδημιουργήθη ἀμφισβήτησις τῆς ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῶν δασικῶν ἐκτάσεων τῆς Ἐπτανήσου, ἐνεκα ἐντόνου διαμαρτυρίας τῶν κατοίκων αὐτῆς, ἡ Δασικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἀνέθεσε εἰς δύο ἀνωτέρους εἰδικούς ὑπαλλήλους τὴν ἐρευναν τοῦ θέματος τῆς ἰδιοκτησίας τῶν δασῶν τῆς Ἐπτανήσου, ὅτινες μετ' ἐπιτόπιον μεταβάσιν των εἰς Κέρκυραν καὶ λεπτομερῆ ἐρευναν, ὑπέβαλον σχετικὴν ἐκθεσίν των δι' ἧς ἀπεφαίνοντο ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον δὲν ἔχει δικαιώματα ἐπὶ τῶν δασῶν καὶ δασικῶν ἐκτάσεων τῆς Ἐπτανήσου. Βάσει τῆς ἐν λόγω ἐκθέσεως ὁ Ὑπουργὸς Γεωργίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 313864/5530/10.1.1969 ἀποφάσεώς του, ἀνεγνώρισε τὰς πάσης φύσεως δασικὰς ἐκτάσεις τῆς Ἐπτανήσου (πλὴν Κυθήρων) ὡς μὴ δημοσίας, ἐξαίρεσει ἐκείνων, αἰτινες περιήλθον εἰς τὸ Δημόσιον δυνάμει δικαστικῶν ἀποφάσεων ἢ ἄλλων νομίμων πράξεων ὡς καὶ ἐκείνων αἰτινες ἐκμεταλλεῦονται δασικῶς παρ' αὐτοῦ. (Ι. Στεργιοπούλου δασικαὶ καὶ λοιπαὶ ἐκτάσεις σελ. 75, Δάση Ἐπτανήσου).

Μετὰ 3-4 ἔτη ἀπὸ τῆς τακτοποιήσεως τοῦ θέματος τῶν δασικῶν ἐκτάσεων κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, ἡ Δασικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐπανήλθεν ἐπὶ τῆς ἀμφισβήτησεως τῆς κυριότητος τῶν δασικῶν ἐκτάσεων τῆς Ἐπτανήσου καὶ ἤδη οἱ φιλήσυχοι κάτοικοι τῶν ἐν λόγω νήσων εὐρίσκονται εἰς πλήρη ἀναστάτῳσιν καὶ ἀναβρασμὸν. Ἐν συνεχείᾳ τῶν ἀνωτέρω καὶ πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ δικαίου εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ἐπτανήσου ἀλλὰ καὶ πρὸς δριστικὴν τακτοποίησιν τοῦ θέματος, πρὸς τὸ ὁποῖον συμφωνεῖ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 12050/15.10.1974 ἐγγράφου του, ὅπως δι' ἐρμηνευτικοῦ νόμου ἀναγνωρισθεῖ ἡ ἱστορικὰ πραγματικὴ καὶ ἀναγνωριζομένη ἀπὸ τὰ δικαστήρια νομικὴ κατάστασις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἤχθημεν τὴν κάτωθι πρότασιν ἐρμηνευτικοῦ νόμου.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 5 Μαρτίου 1978

Οἱ προτείνοντες Βουλευταὶ

Δημήτριος Σπυρ. Καλεῶνης, Παναγῆς Κων. Γεράκης, Παναγιώτης Χαρ. Κατσαδάς, Χαράλαμπος Ε. Μεσσάρης, Ἰωάννης Μάργαρης, Βασίλειος Κατσιβαρδάκος.